

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту біохімії
ім. О.В. Палладіна НАН України

академік НАН України
Сергій КОМІСАРЕНКО

«19» вересня 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання академічному плагіату
в Інституті біохімії ім. О.В. Палладіна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні Вченої ради Інституту
біохімії ім. О.В. Палладіна
НАН України

«19» вересня 2024 року
протокол № 7

Введено в дію наказом директора
Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна
НАН України

№ 28-а від «20» вересня 2024 року

1. Загальні положення

1.1. Положення «Про запобігання академічному плагіату в Інституті біохімії ім. О.В. Палладіна» (далі – Положення) розроблено базуючись на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44, Листів МОН України від 23.10.2018 року № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» та від 15.08.2018 № 1/11-8681 «Стосовно Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)», Статуту Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України (далі Інститут), Положення «Про організацію освітнього процесу в Інституті біохімії ім. О.В. Палладіна Національної академії наук України», «Етичного кодексу вченого», затвердженого загальними зборами НАН України 15.04.2009 р., Кодексу академічної доброчесності ІБХ НАН України.

1.2. Положення розроблене з метою запобігання, поширення та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних наукових роботах на здобуття ступеня доктора філософії, доктора наук, а також наукових видань та наукових результатів працівників Інституту, задля дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й оригінальності під час створення авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Обов'язковій перевірці підлягають рукописи дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук, які мають намір захищати дисертаційну роботу у Спеціалізованій вченій раді Інституту або у спеціалізованих разових радах, сформованих в Інституті, фахові публікації та інші роботи, в яких висвітлено наукові результати досліджень, монографії та інші наукові видання, які подаються рекомендацією Вченою радою Інституту до друку.

Примітка. Інститут не призначає додаткову перевірку наукових результатів та наукових видань аспірантів/докторантів та працівників Інституту, які опубліковано в авторитетних спеціалізованих виданнях, де передбачені їх перевірка на науковий плагіат, ретельне рецензування та експертна оцінка.

1.4. Загальні терміни та поняття:

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; відсутність належних посилань за відсутності привласнення авторства; помилки цитування.

Звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості

на основі порівняння авторського тексту із базами внутрішньої бібліотеки системи, базою академічних текстів Інституту, відкритими інтернет-джерелами.

Самоплагіат – публікування одного і того ж самого наукового результату (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторне публікування (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових результатів як нових наукових результатів; публікування повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових виданнях як нових наукових результатів, які публікуються вперше; агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію; повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

Фабрикація – наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових результатах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо; посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело; приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація – необґрунтоване корегування власних наукових результатів чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо); наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених даних літератури та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування; наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Обман – включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці; невключення до співавторів наукових х видань осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці; подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання; здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної наукової або навчальної діяльності.

1.5. Різновиди академічного плагіату:

- відтворення в тексті опублікованого наукового результату без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- відтворення в тексті опублікованого наукового результату, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- відтворення в тексті опублікованого наукового результату наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

- відтворення в тексті опублікованого наукового результату наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

1.6. Контроль за недопущенням наявності академічного або інших видів плагіату у текстах кваліфікаційних робіт (дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії або доктора наук) покладено на наукових керівників / наукових консультантів, а також на рецензентів вищезгаданих робіт та їх опонентів.

1.7. Перевірку кваліфікаційних робіт/наукових результатів на наявність академічного або інших видів плагіату з використанням on-line сервісів, програмного забезпечення здійснює уповноважена особа Інституту. Для цього здобувачі вищої освіти / наукові працівники мають надати оригінальний текст своїх кваліфікаційних робіт/наукових результатів в електронному вигляді.

1.8. В Інституті відслідковуються порушення академічної доброчесності, фіксується інформація про випадки академічного або інших видів плагіату, виявлених при перевірці кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії або інших наукових результатів та/або наукових видань співробітників Інституту.

2. Ступінь оригінальності кваліфікаційних / наукових робіт

2.1. Відсоток оригінального тексту в кваліфікаційній роботі / опублікованому науковому результаті визначається за допомогою online сервісів або іншого програмного забезпечення.

2.2. Відсоток оригінальності для дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії або доктора наук, монографії, підручники та посібники має бути 85 %.

2.3. Якщо даний показник менше за:

80-84% – текст роботи підлягає розгляду спеціальної комісії, яка призначається наказом директора Інституту. Члени комісії визначають наявність та вірність цитувань відповідної наукової літератури та правомірність текстових запозичень. Після закінчення експертизи, комісія ухвалює офіційне аргументоване рішення щодо прийняття чи відхилення тексту та фіксує його у вигляді протоколу.

65-79 % – представлена робота вимагає доопрацювання, після чого потрапляє на повторну перевірку.

< 64% – матеріал не підлягає подальшому розгляду.

Примітка. Допускається наявність у текстах збігів, що є найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися, усталеними словосполученнями, а також цитування, оформлені згідно чинних вимог правил цитування та посилань на використані джерела.

Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації.

3. Порядок перевірки дисертаційних / наукових результатів

3.1. Перевірка на плагіат має бути здійснена до подання письмової заяви про утворення разової ради до Вченої ради Інституту, здобувач має звернутись з письмовою заявою (Додаток 1) на ім'я директора Інституту щодо ініціювання перевірки дисертаційної роботи на наявність академічного або

інших видів плагіату.

3.2. Протягом 10 робочих днів уповноважена особа Інституту проводить перевірку кваліфікаційної роботи на предмет присутності академічного або інших видів плагіату.

3.3. Перевірка рукописів монографій, підручників та інших видів наукових видань та/або наукових результатів щодо дотримання правил академічної доброчесності проводиться відповідальною особою Інституту протягом 5 робочих днів з подальшим наданням звіту директору Інституту. Підставою для перевірки є відповідні заяви авторів (**Додаток 1**). Якщо рівень оригінальності поданого до розгляду наукового видання та/або наукового результату є високим, рішення щодо рекомендації до друку приймається колегіально Вченою радою Інституту. Якщо рівень оригінальності тексту рукопису є низьким, рукопис повертається авторам на доопрацювання.

4. Процедура перевірки кваліфікаційних робіт за допомогою сервісу перевірки на плагіат StrikePlagiarism.com

4.1. Відповідальними за використання антиплагіатної інтернет-системи StrikePlagiarism.com в Інституті є уповноважені особи Інституту (вчений секретар Інституту та завідувач відділу аспірантури та докторантури).

4.2. Завданням антиплагіатної інтернет-системи StrikePlagiarism.com є формування звіту подібності. Коефіцієнт подібності, який наведений у звіті, визначає відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту, що було знайдено в різних джерелах: домашня база даних, програма обміну базами даних, інтернет.

4.3. Процедура перевірки містить наступні кроки:

1) На перевірку щодо наявності текстових запозичень автор надає виключно остаточний варіант роботи. Електронний варіант роботи повинен бути скріплений електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу).

2) Дисертаційні роботи здобувачів, що підлягають перевірці, формуються у файл (без переліку умовних скорочень, використаних джерел/списку літератури). Формат файлу повинен бути прийнятним для перевірки антиплагіатною системою (зокрема підтримуються формати файлів .doc, .docx, .pdf, які не містять елементів захисту). Назва файлу включає прізвище автора та тип роботи. Наприклад, *Петренко_дисертація.pdf*.

3) Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту;
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

4) Інтерпретація показників Звіту подібності сервісу перевірки на плагіат системою StrikePlagiarism.com:

✓ оригінальність – показник (у відсотках), що визначає рівень оригінального тексту за винятком запозичень, знайдених у певних джерелах

(базах даних та Інтернеті);

✓ коефіцієнт подібності визначає відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту, що було знайдено в різних джерелах: домашня база даних, програма обміну базами даних, інтернет

Примітка. При значенні коефіцієнту подібності вище 15% особа, відповідальна за перевірку роботи, визначає доцільність її більш детального аналізу, у тому числі із залученням експертів.

4.4. Звіти про виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевих бюджетів (далі – НДР), можуть бути компіляцією робіт (тез, статей, монографій, проміжних звітів з виконання НДР тощо), які були опубліковані за тематикою НДР в період її виконання, та не мати унікального тексту. Факт використання для підготовки звіту саме тих робіт, які опубліковані в період виконання НДР, встановлюється за результатами аналізу Звіту подібності відповідальними особами, які призначаються у встановленому п. 4.1 Положення порядку. Для таких звітів з виконання НДР зазначені в п. 4.3 показники не застосовуються.

4.5. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.

4.6. Висновок щодо наявності або відсутності ознак академічного або інших видів плагіату зазначається вибором відповідного пункту Протоколу перевірки.

Шаблон Протоколу перевірки наведено у **Додатку 2**. Протокол перевірки підписує уповноважена особа, яка проводила перевірку, та передає його разом з роботою голові Вченої ради Інституту, головному редактору, секретарю спеціалізованої вченої ради, до видавництва. Протокол перевірки зберігається в документах структурного підрозділу у встановленому порядку.

4.7. У разі відхилення або направлення роботи на доопрацювання новий варіант роботи проходить повторну перевірку у визначені терміни згідно процедури, описаної вище.

5. Відповідальність авторів наукових робіт

5.1. У випадках виявлення порушення правил академічної доброчесності здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії на будь-якому з етапів перевірки або авторами представлених наукових результатів з числа працівників Інституту, автори несуть особисту відповідальність згідно чинного законодавства України, Етичного кодексу вченого, затвердженого загальними зборами НАН України 15.04.2009 р., Кодексу академічної доброчесності ІБХ НАН України, Статуту Інституту та Положення про організацію освітнього процесу в Інституті біохімії ім. О.В. Палладіна Національної академії наук України.

5.2. До основних видів відповідальності належать:

- відмова у наданні рекомендації до друку (унікальність тексту менше 64%), або відправлення цих матеріалів на доопрацювання (унікальність тексту від 65% до 79%) з подальшою повторною перевіркою.

- відмова у захисті кваліфікаційної роботи (ступінь оригінальності – менше 85%).

- розгляд Вченою радою Інституту питання щодо доцільності подальшого перебування даної особи у аспірантурі/ докторантурі.

5.3. За потреби Інститут може звернутися до відповідних уповноважених органів щодо позбавлення наукового ступеня або вченого звання осіб, в академічних текстах яких виявлено плагіат.

5.4. Звернення осіб з приводу порушення їхнього авторського права розглядаються на засіданні Комісії з академічної доброчесності, утвореної наказом директора Інституту.

6. Апеляції авторів наукових робіт

6.1. Якщо автор кваліфікаційної роботи, представленого наукового видання та/або наукового результату не згоден з рішенням, прийнятим на будь-якому з етапів перевірки роботи на плагіат, він має право протягом п'яти робочих днів подати заяву на ім'я директора ІБХ НАН України з обґрунтуванням причини своєї незгоди.

6.2. Наказом директора Інституту призначається разова апеляційна комісія для повторного розгляду роботи, дату, час та місце роботи якої повідомляють заявнику не пізніше ніж за п'ять робочих днів.

6.3. Якщо автор кваліфікаційної роботи, представленого наукового видання та/або наукового результату, з приводу якої відбувається засідання апеляційної комісії, не з'явився на нього без поважних причин, питання розглядається за його відсутності.

6.4. Після розгляду роботи, апеляційна комісія готує загальний висновок, який підписує голова комісії, її члени та заявник (за його присутності). Висновок передається на розгляд директору Інституту, який приймає остаточне рішення щодо наукової роботи заявника. Рішення директора Інституту не підлягає оскарженню.

7. Прикінцеві положення

7.1. Дане Положення є чинним з моменту його затвердження директором Інституту.

7.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються на засіданні Вченої ради Інституту та затверджуються директором Інституту.

7.3. Відповідальність та контроль за виконанням цього Положення несе директор Інституту.

Директору Інституту біохімії
ім. О.В Палладіна НАН України
академіку НАН України
Сергію КОМІСАРЕНКУ

Посада
Ім'я ПРИЗВИЩЕ у родовому відмінку

ЗАЯВА

Прошу ініціювати перевірку моєї дисертаційної/наукової роботи «*Назва роботи*», що планується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії /друку, на наявність академічного або інших видів плагіату.

Текстовий файл дисертаційної/наукової роботи надісланий на електронну адресу O.V.Khudiakova@biochem.kiev.ua.

Засвідчую, що для перевірки надав остаточний варіант роботи.

Дата

Підпис

ПРОТОКОЛ ПЕРЕВІРКИ РОБОТИ НА ПЛАГІАТ

Підтверджую, що я ознайомився(лась) з повним Звітом подібності, який був згенерований Сервісом щодо поданої мною роботи (додається):

Ім'я ПРИЗВИЩЕ автора роботи: _____

Назва роботи: _____

Науковий керівник: _____

Відділ/лабораторія: _____

Тип роботи: _____
(дисертація, підручник, посібник, монографія, стаття, тези, звіт НДР тощо)

Оригінальність, %	Схожість, %

Особа, яка проводила перевірку: _____

Після проведеного мною аналізу Звіту подібності, констатую наступне:

- ☐ Запозичення, виявлені в роботі, оформлені коректно і не мають ознак академічного або інших видів плагіату.
- ☐ Виявлені в роботі запозичення не мають ознак академічного або інших видів плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її автора. Роботу направити доопрацювання.
- ☐ Виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки академічного або інших видів плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Рішення

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ перевіряючого)

(підпис)

_____. 20__р.